

SESSIERONDE 2

W SESSIE 2.1

Welzijn en sfeer binnen de woongroep

Het aantal cliënten met een psychiatrische aandoening in verpleeg- en verzorgingshuizen neemt toe. Deze groep mensen vertoont meer splitsend, claimend of theateraal gedrag en is daardoor vaak op een negatieve manier sfeerbepalend op de woongroepen. Aan de hand van voorbeelden leer je hoe je deze cliënten een goed leven biedt en hoe je tegelijkertijd een prettige werk- en leefomgeving creëert voor jezelf en de overige bewoners.

Gerke de Boer, verpleegkundige en schrijver

W SESSIE 2.2

Dementie en psychiatrische problemen

Bewoners in verpleeg- en verzorgingshuizen hebben naast dementie regelmatig ook psychiatrische problemen. Een van de gevolgen kan zijn dat dementie de psychiatrische aandoening versterkt. Tijdens deze workshop leer je deze dubbele problematiek te herkennen en hoe daar mee om te gaan. Stichting Warande is een jaar geleden gestart met een speciale afdeling dementie en psychiatrie. De betrokken specialist ouderengeneeskunde deelt haar eerste ervaringen van de nieuw opgezette afdeling.

Mirella Steenbeek, ouderenspsychiater MoleMann Mental Health Clinics en Anja Thijsen, specialist ouderengeneeskunde stichting Warande

I SESSIE 2.3

Bundeling kennis uit ouderenspsychiatrie en V&V

Bij de zorg voor ouderen met psychiatrische problemen ligt de nadruk op of de somatische of de psychiatrische zorg. Kleinschalige woonvoorziening De Bolder in Lelystad combineert met succes de zorg voor mensen met somatische en psychiatrische aandoening door een intensieve samenwerking tussen RIBW en V&V. Bewoners ervaren een klimaat waarin ruimte is voor zowel eigen inbreng als eigen wensen. Leer van hun praktijkervaringen.

Timo Klein Kranenbarg, verpleeghuis psycholoog, onderzoeker Kwintes Woonzorg Flevoland en CCE-consulent

I SESSIE 2.4

Creatieve aanpak voor het terugdringen van storend gedrag

Hoe kun je alternatieve interventies bedenken voor claimend, theateraal en ontremd gedrag? Hoe kun je de eigenwaarde van bewoners vergroten en daarmee psychiatrisch gedrag positief beïnvloeden? In verpleeghuis de Stolpe zijn de begeleiders heel creatief en kijken met name naar wat mensen nog wel kunnen. Zo maken de bewoners zelf een eigen tijdschrift. Tijdens deze workshop leer je out-of-the-box te denken en hoe je creatieve ideeën vervolgens kunt uitwerken.

Christiaan van Driel, specialist Welzijn Hilverzorg

W WORKSHOP

I INSPIRATIESESSIE

ALGEMENE INFORMATIE

Praat mee over dit thema op Twitter
en Facebook: #studiearena

INFORMATIE

Datum: maandag 28 september 2015
Locatie: De Werelt in Lunteren
Deelnamekosten: € 330,- p.p.*

Kom samen, meld je collega(s) gelijktijdig aan en ontvang 10% korting op het totale factuurbedrag!

* De deelnamekosten zijn inclusief (digitale) reader, lunch, koffie/thee, netwerkbordel en excl. 21% BTW.

DOELGROEP

- * Verpleegkundigen, verzorgenden en begeleiders
- * Verpleegkundig specialisten
- * Gedragsdeskundigen, SPVers en SPHers
- * (Locatie)managers en afdelingshoofden
- * Ergotherapeuten, fysiotherapeuten en andere paramedici
- * Activiteitenbegeleiders, medewerkers dagbehandeling en muziektherapeuten
- * Maatschappelijk werkers, geestelijk verzorgers, ouderenadviseurs en welzijnscoaches
- * (Beginnend) specialisten ouderengeneeskunde, GZ-psychologen en psychogerontologen
- * Casemanagers en zorgcoördinatoren
- * Medewerkers van kennisinstututen en brancheorganisaties
- * Docenten en opleidingscoördinatoren

TWITTER

@studiearena - #studiearena

Twitter over en tijdens de studiedag door gebruik te maken van #studiearena. Deel je persoonlijke mening, tips en ervaringen als het gaat om 'Zorg voor ouderen met psychiatrische problemen in het verpleeghuis'.

INSCHRIJVEN

Aanmelden kan via: www.studiearena.nl.

Na inschrijving ontvang je per e-mail een bevestiging van de aanmelding, inclusief programma, factuur en routebeschrijving.

CONTACT

StudieArena - Postbus 3289, 3760 DG Soest
Tel. 035 - 539 4005, info@studiearena.nl

ANNULERINGSVOORWAARDEN

Deelname kan je tot 4 weken voor het congres schriftelijk annuleren bij StudieArena. Wij berekenen dan € 45,- (excl. BTW) administratiekosten. Na deze datum is het volledige bedrag verschuldigd. Een collega kan je uiteraard zonder bijkomende kosten vervangen.

ACCREDITATIE

Voor deze studiedag is accreditatie aangevraagd bij:

- * **V&VN** (Kwaliteitsregister verpleegkundigen en verzorgenden)
- * **Accreditatiebureau Verpleegkundig Specialisten Register**
  - Verpleegkundig specialist acute zorg bij somatische aandoeningen
  - Verpleegkundig specialist chronische zorg bij somatische aandoeningen
  - Verpleegkundig specialist geestelijke gezondheidszorg
  - Verpleegkundig specialist intensieve zorg bij somatische aandoeningen
  - Verpleegkundig specialist preventieve zorg bij somatische aandoeningen
- * **ADAP** (o.a. voor ergotherapeuten, oefentherapeuten, logopedisten en diëtisten)
  - Vrije Ruimte Agogen
  - Vrije Ruimte Maatschappelijk Werk
- * **BAMw** (Beroepsregister van agogische en maatschappelijk werkers)
- * **KNGF** (Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie)
- * **SKGV** (Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzorgers)

Volg actueel overzicht en toegekende aantal accreditatiepunten op www.studiearena.nl.

CONGRESAGENDA

28 SEPTEMBER
GGZ in de Wijk

5 OKTOBER
Lerend vermogen van mensen
met dementie

16 NOVEMBER
Bewegen en activeren in de
ouderenzorg

INSCHRIJVEN: WWW.STUDIEARENA.NL

Organisatie:

In samenwerking met:

Studie* Arena

 **NEDERLANDS
KENNISCENTRUM
OUDERENPSYCHIATRIE**

 **Trimbos
instituut**

28 SEPTEMBER 2015, DE WERELT IN LUNTEREN

Studiedag Gerontopsychiatrie

Zorg voor ouderen met psychiatrische problemen in het verpleeghuis*

- * OMGAAN MET PSYCHIATRISCHE GEDRAGSVERANDERING
- * SFEER BINNEN DE WOONGROEP
- * EFFECTIEF SAMENWERKEN
- * DAGBESTEDING EN HERSTELGERICHT WERKEN
- * DEMENTIE EN PSYCHIATRIE

INSCHRIJVEN: WWW.STUDIEARENA.NL

Organisatie:

Studie*Arena

In samenwerking met:

 NEDERLANDS
KENNISCENTRUM
OUDERENPSYCHIATRIE

 Trimbos
instituut

Een thuis bieden voor ouderen met psychiatrische problemen

De ouderenzorg is volop in beweging. Eén van de ontwikkelingen is dat steeds meer ouderen met psychiatrische beperkingen verpleegd worden in een verpleeghuis. Terwijl deze groep voorheen vaak in een GGZ-instelling verbleef. Mensen die te maken hebben met chronisch psychiatrische of psychosociale aandoeningen zijn in veel gevallen de grip op hun leven kwijt. Dit is ingrijpend voor de persoon zelf, maar ook voor de partner, kinderen en zorgverleners.

De ondersteuning van kwetsbare ouderen met een psychiatrische zorgvraag, vaak ook gecombineerd met andere ziektebeelden, maakt het werk voor de zorgverleners uitdagend en complex. Het vraagt een heel andere benaderingswijze dan voor bewoners met bijvoorbeeld dementie of een somatische aandoening. Kennis over psychiatrische ziektebeelden is hierbij noodzakelijk. Tegelijkertijd is het belangrijk juist te kijken naar wat de cliënt nog wel kan en hoe hij/zij gestimuleerd kan worden.

Samenwerken zowel binnen het eigen team als multidisciplinair is essentieel om tot een goede eenduidige aanpak te komen. Kennis en ervaringen vanuit de GGZ sector kan hierbij ondersteunend zijn. Juist om deze complexe zorg als professional goed vol te kunnen houden.

Er zijn veel goede initiatieven, actuele onderzoeken en ontwikkelingen. Graag willen we die delen tijdens deze studiedag. Je kunt je eigen programma samenstellen door een keuze te maken uit 8 inspirerende sessies. De studiedag wordt afgesloten met een 'open space' discussie. In continue wisselende groepjes of 1 op 1 kun je ervaringen uitwisselen met collega's van andere organisaties. Wat zijn je eigen ervaringen die je graag wilt delen? Welke vragen spelen er op je locatie of binnen de woongroep? Waar loop je tegen aan bij een specifieke cliënt?

Deze studiedag levert veel kennis en inzichten op over hoe de zorg voor deze groep kwetsbare ouderen verbeterd kan worden.

WERKVORMEN

Je kunt je eigen programma samenstellen door in twee rondes een keuze te maken uit 8 verschillende sessies. Deze worden in verschillende werkvormen aangeboden:

W WORKSHOP

Na een toelichting over een praktijkvoorbeeld of een methodiek word je uitgedaagd tot actieve deelname.

I INSPIRATIESESSIE

Ga samen met mededeelnemers de onbewandelde paden op. Brainstorm, zoek naar mogelijkheden, uitdagingen en oplossingen.

Voor aanmelding of meer informatie: WWW.STUDIEARENA.NL

PROGRAMMA

09:00 UUR

Ontvangst en registratie

09:30 UUR

Start plenair ochtendprogramma

Opening door de dagvoorzitter Jeroen Meeder, directeur StudieArena

09:40 UUR

Psychiatrie in de ouderenzorg, waar hebben we het over?

De groep ouderen met psychiatrische problemen groeit. De zorg voor deze kwetsbare groep is sterk in ontwikkeling verspreid over verschillende werkgebieden. Wat zijn de ontwikkelingen in de verhoudingen tussen GGZ en V&V? En welke vooroordelen spelen in de praktijk en zitten een constructieve samenwerking in de weg? Een vogelvlucht over de huidige ontwikkelingen in de psychiatrie in de ouderenzorg.

Timo Klein Kranenbarg, verpleeghuis psycholoog, onderzoeker Kwintes Woonzorg Flevoland en CCE-consulent

09:50 UUR

Psychiatrie in het verpleeghuis

Welke zorg en ondersteuning kunnen verpleeg- en verzorgingshuizen bieden als mensen naast bijvoorbeeld een somatische aandoening of dementie ook psychiatrische problemen hebben? Wat vraagt dat van het personeel? Hoe kan er een bijdrage worden geleverd aan de kwaliteit van leven voor deze groep kwetsbare ouderen? Anne van den Brink zet de kansen en uitdagingen op een rij.

Anne van den Brink, specialist ouderengeneeskunde en onderzoeker De Waalboog

10:15 UUR

Debat met de congresdeelnemers

Steeds meer mensen met psychiatrische problemen komen terecht in een verpleeg- of verzorgingshuis. Maar horen ze daar eigenlijk wel thuis? Is lastig gedrag nu wel of niet psychiatrisch gedrag? Hoe schakel je in je eigen houding tussen de verschillende bewoners met verschillende zorgvragen? Hoe ga je als team om met een bewoner wanneer hij de sfeer op de afdeling verpest? Aan de hand van improvisatietheater en debat word je uitgedaagd om stelling te nemen.

Lenie Vermeer, GZ-psycholoog Lelie Zorggroep en

Timo Klein Kranenbarg, verpleeghuis psycholoog, onderzoeker Kwintes Woonzorg Flevoland en CCE-consulent i.s.m. acteurs van Ervarea

11:00 UUR

Koffie-/theepauze

11:30 UUR

SESSIERONDE 1 * Keuze uit 4 verschillende sessies

12:45 UUR

Lunchpauze

13:45 UUR

SESSIERONDE 2 * Keuze uit 4 verschillende sessies

15:00 UUR

Koffie-/theepauze

15:15 UUR

'Open Space' discussies

De ondersteuning van kwetsbare ouderen met een psychiatrische stoornis maakt het werk uitdagend en complex. Wat zijn je eigen ervaringen die je graag wil delen? Welke vragen spelen er op je locatie of binnen de woongroep? Waar loop je tegen aan bij een specifieke cliënt? In continue wisselende groepjes of 1 op 1 kun je ervaringen uitwisselen met collega's van andere organisaties.

17:00 UUR

Afsluiting en heerlijke borrel met vakgenoten

SESSIERONDE 1

W SESSIE 1.1

Omgaan met psychiatrische gedragsverandering

Mensen met psychiatrische problemen vragen een heel andere benadering en bejegening dan ouderen met dementie. Een goede analyse van het gedrag is daarom van groot belang. Maar welke factoren zijn bepalend voor het gedrag? Een praktische workshop met veel praktische tips over wat wel werkt en wat niet.

*Maddy Blokland, coördinator NKOP en
Lenie Vermeer, GZ-psycholoog Lelie Zorggroep*

W SESSIE 1.2

Herstelgericht werken

De begeleiding van kwetsbare mensen met psychische problemen is gebaat bij herstel van het functioneren mét de psychiatrische ziekte. Bij de herstelgerichte benadering staat de cliënt in alle opzichten centraal. De cliënt bepaalt welke doelen er worden gesteld, beslist mee over de behandeling en onderneemt zoveel mogelijk zelf de acties die nodig zijn om te herstellen. Aan de hand van videomateriaal maak je kennis met de mogelijkheden van hoe deze benadering kan bijdragen aan herstel en versterken van jouw cliënten.

*Paul Andreoli, trainer en adviseur Stichting Constructionele Gedragsanalyse en
Benno Wiegers, sociaal psychiatrisch verpleegkundige GGZ Friesland*

W SESSIE 1.3

Effectief teamwork

Ouderen met psychiatrische problemen zijn geneigd grenzen op te zoeken en kunnen daarnaast manipulatief zijn. Dit drukt vaak een stempel op het (multidisciplinaire) team. Hoe kun je als team gezamenlijk lastig gedrag aanpakken? Hoe krijg je alle neuzen dezelfde kant op? En hoe voer je dat vervolgens uit? Een workshop met praktische tips om als team probleemgedrag te terug te dringen.

Gerben Bergsma, training, advies & innovatie en CCE-consulent

I SESSIE 1.4

Psychiatrische problemen en dagbesteding

Ouderen met psychiatrische problemen zijn vaak passief. Dit heeft gevolgen voor hun welbevinden en daardoor ook invloed op hun gedrag. Wanneer zij zinvol aan de slag gaan, kunnen ze een stuk van hun eigenwaarde terugwinnen. Maar hoe motiveer je ouderen met een psychische aandoening op de dagbesteding? Wat zijn zinvolle activiteiten? Tijdens deze sessie leer je kijken naar wat mensen nog wel kunnen en hoe je daar optimaal op kunt inspelen.

*Joke Bos, programmacoördinator en
Mariska Atmodimedjo, activiteitenbegeleider Amsterdams ontmoetingscentrum de Pijp Combiwel*

W WORKSHOP

I INSPIRATIESESSIE

